

RĀMĀYAᅆA DESTANI

II. Kitap: Ayodhya-kanda (Ayodhya'da)

Daşaratha yaşlanmaya başladığını fark ettiğinde en sevdiği oğlu olan Rāma'yı tahta geçirmeye karar verir. Bunun için ermiş Vasishᅇha'ya taç giyme töreniyle ilgili gerekli hazırlıkları da yaptırır. Bu gelişmeleri izleyen kraliçe Kaikeyī'nin kambur hizmetçisi, hanımını, kendi oğlu Bharata'yı tahta aday göstermesi için kışkırtır. Kral daha önce karısına, iki isteğini yerine getireceğine dair söz vermiştir. Kaikeyī kocasının bu zaafından yararlanarak, ondan, Rāma'yı on dört yıl için sürgüne göndermesini ve oğlu Bharata'yı tahta geçirmesini ister. Kralın bu duruma çok canı sıkılır; ama Rāma, babasının verdiği sözün yerine gelebilmesi için sürgüne gitmekte bir an bile tereddüt etmez. Annesi Kausalyā ve öteki kardeşi Lakshmaᅇa, onu alıkoymak için çok çaba sarf ederler ama başaramazlar. O, babasının sözüne sadık kalması için uğraşmanın, kendisi için en büyük görev olduğunu söyleyerek, sürgüne gitmekte ısrar eder. Karısı Sītā'ya da hemen ormana sürgüne gitmeye karar verdiğini haber verir. Ona, Bharata'ya dostça davranmasını, Daşaratha'nın sarayında erdemli ve iffetli bir yaşam sürdürmesini, babasına ve annelerine l itaatle hizmet etmesini öğütler. Ancak Sītā, hiçbir gücün kendisini, kocasını izlemekten alıkoyamayacağını söyler ve bir kadının görevlerini çok çarpıcı sözlerle dile getirerek itiraz eder.

Rāma onu niyetinden caydırmak için, orman yaşamının tehlikelerini ve korkunçluğunu anlatır. Ancak o, kararında ısrar eder ve Sāvitrā'nin, kocası Satyavat'ı izlediği gibi, kendisinin de onu izleyeceğini söyler.

Bunun üzerine Rāma, Sītā'nın kendisiyle ormana gelmesine razı olur. Tabii sadık Lakshmaņa da onlarla gelmektedir. Ağaç kabuklarından yapılmış elbiselerle herkesin hayran bakışları altında üç kahraman sürgün yolculuğuna çıkarlar.

Ancak kral Daşaratha, oğlunu kaybetmekten dolayı duyduğu kederi yenememiştir. Onun sürgüne gidişinden birkaç gün sonra, huzursuz uykusundan gece yarısı uyanır. Gençliğinde işlemiş olduğu bir günahı hatırlar. Onu Kausalyā'ya anlatır. Bir keresinde kazayla genç bir çileciyi öldürmüştür ve onun babası da ona "dilerim sen de oğlunu kaybetmenin acısıyla yaşarsın" diye beddua etmiştir. İşte şimdi bu beddua yerine gelmektedir.

Daşaratha'nın ölümünden sonra, Rācagrha'da oturmakta olan Bharata, Ayodhyā'ya gelir. Annesi ve danışmanları tarafından karşılanarak tahta çıkartılır. Ancak Bharata tahtın Rāma'ya ait olduğunu söyler ve gidip onu geri getirmek ister. Ordusuyla birlikte ona yetişmek üzere yola çıkar. O sırada Rāma, Çitrakuta tepelerinde Sītā'ya, kırlardaki manzaranın güzelliğini anlatmaktadır. Bu sırada yaklaşmakta olan ordunun havaya kaldırdığı toz bulutu görülür; sonra da sesi duyulur. Lakshmaņa hemen ağaca tırmanır ve yaklaşmakta olan Bharata'nın ordusunu görür. Önce bunun bir düşman ordusu olduğunu zannederek heyecanlanır.

Fakat daha sonra bunun Bharata'nın ordusu olduğunu anlar. Bharata, ordusunu geride bırakarak, tek başına yaklaşır. Rāma'ya doğru gelerek, kendisini ayaklarının dibine atar ve iki kardeş kucaklaşırlar. Bharata, kendini ve annesi Kaikeyī'yi ayıplayarak, Rāma'ya babalarının ölüm haberini verir ve ondan geri dönüp tahta geçmesini ister. Rāma ise onu ve annesini ayıplamadığını söyler ve ölmüş bile olsa, babasının sözünden çıkmayarak, on dört yıl orman hayatı yaşayacağını bildirir. Bharata'nın çabaları boşunadır. Merhum babasının ardından cenaze gereklerini yerine getiren Rāma, bütün yakarışlara ve ağlaşmalara aldıriş etmeden, sözünü yerine getirmekte ısrar eder. Babası için gözyaşları dökmekte olan kardeşini, varlığın geçiciliği ve ölümün kaçınılmazlığı konularında dokunaklı konuşmalarıyla yatıştırır.

Rāma'yı tahta çıkmaya davet etmek için danışmanlar da gelmiştir. Bunlardan biri olan Cābāli, büyük bir heretiktir ve nihilist düşünceleri savunmaktadır. Cābāli de Rāma'yı ahlaksal çekincelerden kurtarmaya çalışır. Ona, herkesin kendisi için yaşadığını, kimsenin anne veya babası için üzülmemesi gerektiğini, ölümün her şeyin sonu olduğunu söyler. Bunun dışındaki konuşmalar, kurnaz din adamlarının hediyeler elde etmek için söyledikleri sözlerdir. Cābāli bu nedenle Rāma'nın hiç çekinmeden tahta geçmesini söyler. Rāma ise bu nihilist düşünceleri şiddetle reddeder. Dürüst din adamı Vasishtha da, Rāma'nın yerine bütün işleri yürütmek zorunda kalır. Rāma kardeşine, bir krallık sembolü olarak, ayaklarındaki çarıkları verir. Bharata Ayodhyā'ya geri döner ve Rāma'nın çarıklarını tahtın üzerine koyar;

kendisi ise ikametgâhını Nandigrama'ya taşır ve Rāma adına devlet işlerini oradan yönetir.

(Görsel Malzemeler)